

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1981, grudzień 18 Teleks nr 440

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 749
maszynopis*

Na terenie województwa legnickiego sytuacja społeczno-polityczna ulega wyraźnej poprawie. W większości – mimo powszechnie znanych trudności w zaopatrzeniu w surowce, energię i paliwa – zakłady pracują normalnie.

W dniu dzisiejszym w wyniku akcji politycznej rozwiązany został komitet strajkowy w Hucie Miedzi „Głogów”. Nie zanotowano również przypadków podejmowania działań przez „Solidarność” w dużych zakładach pracy. Odbyło się spotkanie Sekretariatu KW PZPR i WK ZSL nt. tworzenia Rady Ocalenia lub Porozumienia w województwie legnickim. Na spotkanie nie przybyli przedstawiciele Stronnictwa Demokratycznego. W województwie obserwuje się znaczne ożywienie pracy podstawowych ogniw partii. Odbywają się narady, spotkania, posiedzenia Egzekutyw KM/G, na których przyjmowane są zadania do dalszej ofensywnej działalności partii w środowisku robotniczym i na wsi. W komitetach partyjnych trwa proces weryfikacji członków partii będących w składzie organów statutowych. Występują przypadki (szczególnie wśród działaczy ruchu robotniczego, którzy po sierpniu 1980 r. złożyli legitymacje PZPR) deklarowania chęci ponownego wstąpienia w szeregi partii, a także pojedynczy przypadek wstępowania w szeregi kandydatów PZPR. Sytuacja taka miała miejsce w KG PZPR Kunice, gdzie przyjęto podanie obywatela Stanisława Szymanka z prośbą o przywrócenie praw członkowskich. Ww. złożył legitymację partyjną 11 V 1981 r. (uprzednio był członkiem PPR od 5 XII 1946 r.). Decyzję w sprawie ponownego przyjęcia w szeregi partii umotywował następująco: „nareszcie widzę partię w działaniu, moja partia walczy”. Nadmienić należy, że nie czekając na wynik posiedzenia KG w tej sprawie, ob. Szymanek uregulował zaległe składki partyjne.

W niektórych zakładach pracy zauważa się wzrost indywidualnej aktywności członków partii, nie uwidacznia się jednak działalność PZPR w aktywności zbiorowej. Dotyczy to szczególnie jednostek, w których strajk mimo przygotowań nie doszedł do skutku.

Do działań w kierunku zachowania ładu i porządku publicznego coraz ofensywniej włączają się działacze ORMÓ i członkowie grup samoobrony cywilnej. W nocy z 17/18 grudnia br. 24 patrole 204-osobowego Batalionu Samoobrony Cywilnej dokonały zniszczenia 7 materiałów propagandowych oraz 56 ulotek.

W dniu dzisiejszym na spotkaniu Sekretariatu KW z dowództwem Batalionu wystąpiono z wnioskiem o wpisanie pochwały do akt osobowych wyróżniającym się członkom Batalionu. W wielu wsiach samorzutnie tworzą się społeczne patrole składające się z członków partii, ORMÓ i przedstawicieli sołectw wiejskich.

Dyskusję w społeczeństwie województwa legnickiego wywołały wydarzenia w ZG „Rudna” i na Śląsku – w kopalni „Wujek”. Dominuje plotka o ogromnej liczbie pobitych górników z ZG „Rudna”, którą podsycają bezpośredni uczestnicy zajść, kreujący się na bohaterów. Najbardziej komentowane są wydarzenia katowickie. Padają pytania: „czy przed użyciem broni wykorzystano wszystkie możliwości? Ludzie zastanawiają się nad sensem oporu górników z kopalni „Wujek” w sytuacji ogłoszonego stanu wojennego.

Obserwuje się, że powoli do świadomości społeczeństwa dociera fakt, że „stan wojenny to nie przelewki”, ale istnieje potrzeba szerszego informowania widzów o skutkach nieprzebrania dekretu. Ze względu na różną, często rozbieżną interpretację, niektórych paragrafów zawartych w „Dekrecie” proponuje się, aby TVP w niedzielę w tej sprawie poświęciła najwięcej programów. Pozytywnie ocenia się audycje radiowe i komentarze dotyczące aktualnej sytuacji w kraju.

Społeczeństwo województwa legnickiego coraz częściej mówi o tym, że „Solidarność” przygotowana była do konfrontacji zbrojnej. Niektóre osoby z przerażeniem dostrzegają rozmiar zaplanowanej przez związek walki o władzę. Mimo wielu pozytywnych opinii w kwestii działania niezgodne z „Dekretem...”.

W WPK w Legnicy trwał dzisiaj strajk włoski (autobusy kursowały z dużym opóźnieniem). W mieście pojawiły się ulotki sygnowane przez organizację młodzieżową „Parasol” nawołujące m.in. do podpalenia mieszkań funkcjonariuszy MO, ORMO, SB, pracowników aparatu partyjnego. W Głogowie rozrzucono ulotkę z symbolem Polski Walczącej oraz hasłem: „wszystkich nas nie zamkną”.

Ponadto w Legnicy zanotowano przypadki znakowania mieszkań pracowników aparatu partyjnego (kółka, kreski, krzyżyki itp.).

W miejscu, gdzie NSZZ „Solidarność” w czerwcu br. zamierzała postawić pomnik ku czci „bestialsko pomordowanych w 1970 r.” umieszczono 2 wieńce z napisem na szarfach: „cześć poległym – NSZZ «Solidarność»” i zapalono 7 świeczek. Wieńce i świeczki usunęli członkowie samoobrony cywilnej. W Głogowie (ZPDz „Milana”) oraz w Lubinie (Zarząd KGHM) zerwano komunikaty i ulotki PZPR. Krążą pogłoski, że w dniu dzisiejszym podczas wieczornych mszy kościelnych odczytany ma być list prymasa Glempa popierający strajkujących robotników z prośbą o modlitwę za słuszną sprawę. Padają propozycje, aby w związku z godziną milicyjną w dniu 24 grudnia nadać uroczystość kościelną w programie TVP.

Informujemy również, że w dniach od 14-18 bm. w województwie legnickim zdano 32 legitymacje partyjne, 26 osób wydalono z PZPR, 11 osób skreślono, przyjęto 1 kandydata,

1 osoba złożyła prośbę o ponowne przyjęcie do partii. Ze względu na zmniejszoną liczbę członków partii rozwiązano 2 podstawowe organizacje partyjne. W dniu dzisiejszym Sekretariat KW odwołał:

- I sekretarza KZ PZPR w ZG „Rudna” tow. Zenona Hamelaka z jednoczesnym przekazaniem sprawy do WKKP
- sekretarza KZ PZPR w ZG „Rudna” tow. Jana Jakubowskiego
- na wniosek Sekretariatu KMG w Polkowicach Sekretariat KW PZPR zatwierdził komisarzycznie tow. Kazimierza Jachima na funkcję I sekretarza KZ ZG „Rudna”.

W związku z licznymi pytaniami aktywu partyjnego, prosimy o wyjaśnienie, czy I sekretarz instancji [podstawowej] podlega komisarzowi wojskowemu. Jeśli tak – to w jakim zakresie.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023